

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 30 lipca 2024 r.

PS-Ka.431.7.2024.4

Pani

Monika Kominkiewicz

Kierownik

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Al. Prymasa Wyszyńskiego 6

62 – 420 Strzałkowo

ZALECENIA POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8, w związku z art. 126 oraz art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹, zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Delegatura w Kaliszu, w dniach: 26 czerwca 2024 r. oraz 2 i 5 lipca 2024 r. przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Strzałkowie, z siedzibą pod adresem: 62-420 Strzałkowo, Aleja Prymasa Wyszyńskiego 6².

Zakres kontroli obejmował sprawdzenie realizacji zadań określonych ustawą o pomocy społecznej oraz zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami.

Ustalenia kontroli zostały szczegółowo opisane w protokole kontroli, który został podpisany przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 17 lipca 2024 r.

W wyniku kontroli w zakresie kwalifikacji kadry realizującej zadania pomocy społecznej ustalono, że kierownik oraz pracownicy GOPS - posiadają wymagane kwalifikacje, określone w ustawie o pomocy społecznej oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1960 ze zm).

W kwestii zatrudnienia odpowiedniej liczby pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących stwierdzono, że GOPS spełnia ustawowy wymóg w tym zakresie, określony w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

Gmina Strzałkowo opracowała strategię rozwiązywania problemów społecznych na lata 2023 – 2030, sporządziła także ocenę w zakresie pomocy społecznej za rok 2023.

W okresie objętym kontrolą GOPS:

- realizował zadania gminy, takie jak: praca socjalna, zapewnienie posiłku/dożywianie dzieci, podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych oraz realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, współpraca z powiatowym urzędem pracy, a także przyznawanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt: 3, 4, 5, 6, 11, 16, 19, 20; art. 17 ust. 2 pkt 1 oraz art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy o pomocy społecznej.

Należy stwierdzić, że w poddanej analizie dokumentacji losowo wybranych osób/rodzin w zakresie przyznawania ww. świadczeń, pomoc przyznawana była zasadnie.

¹ (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.), zwana dalej „ustawą o pomocy społecznej”

² zwany dalej „GOPS” lub „Ośrodek”

Nie budzi zastrzeżeń wysokość, okres na jaki przyznawano określone świadczenia oraz terminowość załatwiania spraw, w tym wydawania decyzji administracyjnych, co zgodne jest z przepisami ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572)³.

W trakcie czynności kontrolnych sprawdzono w powyższym zakresie dokumentację wybranych losowo 23 osób/rodzin, w tym 59 spraw, zakończonych 50 decyzjami administracyjnymi, w których stwierdzono poniższe nieprawidłowości.

1. W skontrolowanych 50 decyzjach administracyjnych, wydanych przez GOPS w sprawach świadczeń pomocy społecznej, szczegółowo opisanych w protokole kontroli stwierdzono, że:

a) w ich podstawie prawnej:

- nie wskazano konkretnych jednostek redakcyjnych (ustępów, punktów) przytoczonych artykułów ustawy o pomocy społecznej w 33 ze sprawdzonych decyzji, w jednej decyzji nie wskazano paragrafu, ustępu uchwały w sprawie odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych, nie wskazano konkretnego paragrafu, punktu i litery rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1296) w 38 sprawdzonych decyzjach,
- wskazano niewłaściwy artykuł ustawy o pomocy społecznej w 26 ze sprawdzonych decyzji, w tym w przypadku 23 z nich, artykuł nie będący podstawą prawną przyznania pomocy,
- wskazano niewłaściwą jednostkę redakcyjną art. 41 ustawy o pomocy społecznej w 8 decyzjach,
- wskazano niewłaściwe artykuły kodeksu postępowania administracyjnego, nie będące podstawą prawną przyznania pomocy/wydania decyzji w 41 ze sprawdzonych decyzji,
- wskazano art. 15o ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1327 ze zm.) w 7 sprawdzonych decyzjach, przy czym w odniesieniu do indywidualnych spraw nie znalazł on zastosowania. Z akt tych spraw wynikało, że wywiad środowiskowy przeprowadzony był w miejscu zamieszkania wnioskodawcy.
- wskazano niewłaściwy publikator kodeksu postępowania administracyjnego w 2 decyzjach, natomiast w 1 decyzji niewłaściwy publikator ustawy o pomocy społecznej. Ponadto w 13 decyzjach wskazano źródło publikacji ustawy o pomocy społecznej, a w 10

³ zwany dalej „kodeks postępowania administracyjnego”

decyzjach źródło publikacji kodeksu postępowania administracyjnego, bez uwzględnienia zmian tych aktów prawnych.

- wskazano § 8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 r., poz. 734 ze zm.), w przypadku 3 ze sprawdzonych decyzji, przy czym w odniesieniu do podjętego rozstrzygnięcia przepis ten nie znalazł zastosowania.

Powyższe nieprawidłowości naruszają przepis art. 107 § 1 pkt 4 kodeksu postępowania administracyjnego.

b) w 2 przypadkach decyzja nie rozstrzygała o zakresie i miejscu świadczenia przyznanych usług opiekuńczych, natomiast w jednym przypadku o miejscu ich świadczenia – co narusza przepis art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.

2. W jednym przypadku w odniesieniu do indywidualnej sprawy, zastosowano niewłaściwy tryb wzruszenia decyzji - naruszając tym art. 106 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.

3. W przypadku 2 decyzji, którym nie został nadany rygor natychmiastowej wykonalności – art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, realizacja przyznanego nimi świadczenia nastąpiła przed upływem terminu do wniesienia odwołania, natomiast w przypadku 3 decyzji, szczegółowo opisanych w protokole kontroli, nadano im rygor natychmiastowej wykonalności – art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, przy czym termin realizacji świadczenia nastąpił po upływie terminu do wniesienia odwołania.

Powyższe nieprawidłowości naruszają przepis art. 130 § 1 i § 3 pkt 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

4. W jednej sprawie GOPS wydał decyzję, w związku ze zmianą średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej, przy czym zmianie uległa opłata gminy stanowiąca różnicę pomiędzy średnim miesięcznym kosztem utrzymania mieszkańca, a opłatami wnoszonymi przez osoby zobowiązane, natomiast odpłatność mieszkańca pozostawała bez zmian.

Powyższe narusza przepis art. 59 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

5. W jednej sprawie szczegółowo opisanej w protokole kontroli, GOPS niewłaściwie ustalił dochód uprawniający do przyznania pomocy, gdyż od łącznego dochodu odliczono kwotę otrzymywanego przez stronę ryczałtu energetycznego - naruszając tym przepis art. 8 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Należy dodać, że nieprawidłowość ta nie miała jednak wpływu na zasadność przyznania pomocy.

Jak podała Pani w oświadczeniu, w okresie objętym kontrolą, z uwagi na brak potrzeb/wniosków Ośrodek nie realizował ustawowo określonych zadań pomocy społecznej, takich

jak: zapewnienie niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego, opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny lub niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem, prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych, sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym, pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne, określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, opracowanie i realizacja projektów socjalnych, organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przyznawanie pomocy w formie usług sąsiedzkich, przyznawanie pomocy w formie usług wsparcia krótkoterminowego.

Ponadto wyjaśniła Pani, że w okresie objętym kontrolą nie było realizowane zadanie, polegające na:

- prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowaniu do nich osób wymagających opieki, dodając w tej kwestii, że Gmina Strzałkowo nie prowadzi ww. jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, a w przypadku takiej potrzeby, osoby kierowane są do tego typu jednostek o zasięgu powiatowym bądź też poza powiatem słupeckim.

- prowadzeniu i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – w oświadczeniu podała Pani, że Gmina Strzałkowo nie prowadzi takich ośrodków wsparcia, a osoby zainteresowane i wymagające tej formy wsparcia, aktualnie

są to 2 osoby, korzystają z usług świadczonych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Lucynowie, w ramach zawartego porozumienia pomiędzy gminami Strzałkowo i Ostrowite.

Pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Ośrodka w zakresie realizacji zadań określonych ustawą o pomocy społecznej oraz zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami **ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej zalecam:

1. Wydawanie decyzji administracyjnych:

- w zakresie podstawy prawnej, zgodnie z wymogami przepisu art. 107 § 1 pkt 4 kodeksu postępowania administracyjnego,
- rozstrzygających o zakresie i miejscu świadczenia przyznaných usług opiekuńczych, zgodnie z wymogami przepisu art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.

2. Dokonywanie zmiany, uchylenia decyzji w trybie art. 106 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, tylko w sytuacjach przewidzianych ww. przepisem.

3. Realizowanie przyznanej pomocy po upływie terminu do wniesienia odwołania od decyzji, w przypadku gdy decyzji tej nie został nadany rygor natychmiastowej wykonalności, natomiast w przypadku nadania jej rygoru natychmiastowej wykonalności przed upływem terminu do wniesienia odwołania - zgodnie z przepisem art. 130 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

4. Wydawanie decyzji orzekających o odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, jedynie w zakresie odpłatności ponoszonej przez mieszkańca, zgodnie z wymogiem przepisu art. 59 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

5. Obliczanie dochodu osób/rodzin ubiegających się i korzystających z pomocy społecznej, zgodnie z przepisem art. 8 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej ma Pani prawo w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia.

Jednocześnie pragnę przypomnieć, że zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12 000 zł.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania.

z up. Wojewody Wielkopolskiego
Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:
Wójt Gminy Strzałkowo
62-420 Strzałkowo, Al. Prymasa Wyszyńskiego 6

Dokument sporządziła: Ewa Nadera starszy inspektor wojewódzki
Data sporządzenia dokumentu: 8 sierpnia 2024 r.